

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1332

25 Haziran 2012

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-7580)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 29.05.2012 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-68645 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Birgül Ayman GÜLER'in tarafıma tevcih ettiği 7/7580 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Maden İşleri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.


Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN BİRGÜL AYMAN GÜLER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/7580)**

Soru 1:

İzmir ili, Tire ilçesi Akçaşehir Köyü mevkiinde kömür madeni çıkarma işlemleri sonucu, yörede yaşayan köylülerin evlerinde ve ziraat yaptıkları arazilerinde ciddi zararlar oluşmuştur. Köylülerin oturdukları evlerde oluşan çatlaklar, arazilerinde genişliği 2, derinliği 20 metreyi bulan yarıklar yaşamsal tehlikeler yaratmaktadır. Madenin neden olduğu, evlerdeki çatlaklarla ilgili olarak akademik bilirkişi raporunda; "bu binalarda oturulamayacağı, binaların yıkılıp yeniden yapılması gerektiği, aksi durumda insanların can güvenliğinin tehlikede olduğu" belirtilmiştir. Arazilerde oluşan çatlaklar, dikili ağaçların köklerinin hava almasına bağlı nedenlerle kurummasına dolayısı ile yurttaşlarımızın ekonomik kayıplarına yol açmaktadır. Akçaşehir Köyü sakinleri konuyu birçok makama ilettikleri halde her hangi bir sonuç alamamışlar ve yaşadıkları mağduriyeti önleyememişlerdir. Sorun tüm yönleriyle ortadayken bu sorunların kaynağı olan madencilik çalışmasını yürüten firmaya ruhsatı veren Bakanlığınız olması nedeni ile konuya tarafınızdan açıklık getirilmesi gerekmektedir.

-Akçaşehir Köyü mevkiinde yapılan kömür madeni faaliyetlerini yürüten firmaya maden işletme ruhsatı ne zaman verilmiştir? Ne süreli verilmiştir?

Cevap 1:

Söz konusu kömür madeni sahası Sicil:751 sayılı ruhsat sahası olup 25.03.1992 tarihinde 40 yıllığına temdit edilmiştir.

Sorular 2, 3, 5:

-Madenin işletiminden dolayı zarara uğrayan ve mağdur olan köylülerin şikayetlerinin karşılanması konusunda Bakanlığınız bugüne kadar ne yapmıştır? Yapmadıysa bunun nedenleri nedir?

-Madenin denetimleri ile ilgili olarak son beş yılda madende yapılan çalışmalarda ne gibi eksiklikler saptanmıştır? Var ise bunların yerine getirilmesi konusunda hangi sürede hangi işlem öngörülmüştür?

- Akçaşehirliilerin mağduriyetinden dolayı söz konusu madenci firmaya ne gibi yaptırımlar düşünülmektedir? Bakanlığınızın da yöre sakinlerinin zararlarının tazmini konusunda çalışma var mıdır?

Cevaplar 2, 3, 5:

Sicil:751 sayılı ruhsat sahası son beş yılda mevzuata uygun olarak 4 kez denetlenmiştir. Şikayet üzerine 23.03.2011 ve 04.05.2011 tarihlerinde Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) heyetleri gönderilmiş olup yer altı işletmesinde köyün etkilenebileceği kısımlarda (140 hektar) üretim faaliyetleri durdurulmuştur.

Mevzuat hükümleri doğrultusunda ve gerekli güvenlik tedbirlerini almadan çalışan, yapılan faaliyetler dolayısıyla çevreye ve üçüncü şahıslara verilen zarar ve ziyandan işletme sahipleri sorumludur. Bakanlığım, madencilik faaliyetlerinin çevreye duyarlı olarak yapılması konusunda gerekli strateji ve politikaları uygulamakta ve tedbirleri almaktadır. Bununla birlikte, zarara uğrayan gerçek ve tüzel kişilikler, uğradıkları zararları mahkeme yolu ile ispatlayarak temin etme haklarına sahiptirler.

Soru 4:

Madencilik faaliyeti nedeniyle madende, çevre güvenliği ve iş güvenliği konusunda hangi kurumlar hangi tarihlerde çalışma yapmışlardır? Bu denetimlerde şikayetlere konu olan, evlerde ve arazilerdeki derin yarıklar ve çatlaklar tespit edilmiş midir?

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN BİRGÜL AYMAN GÜLER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/7580)**

Cevap 4:

Ruhsat sahasında yapılan arazi gözlemleri, heyet raporları, bilirkişi inceleme raporları, MTA Genel Müdürlüğüne ait jeoloji haritası ve literatürde yapılan incelemeler birlikte değerlendirilmiştir. Ruhsat alanı ve yakın çevresinde çok sayıda fay oluşumu bulunduğu, bu fayların kömür üretimi yapılan Miyosen yaşlı birimlerde de devam ettiği, Miyosen yaşlı göl ve akarsu çökelleri görece olarak az tutturulmuş özellikte ve orta-az dayanımlı olduğu, bu durum zemin dayanımı ve stabilitesi bakımından olumsuzluk arz ettiği, Akçaşehir köyünün 200 metre kuzeybatısında gelişen ve şikayete konu olan 50-80 cm genişlikteki, KB-GD uzanımlı çatlak, köyün içinden geçen ve bu çatlağa paralel olarak yaklaşık 20-40 metre uzaklıkta uzanan normal fay zonunun içinde yer aldığı vb. hususlar tespit edilmiştir.

Ayrıca, 555368-4211697 koordinatında ve köy içinden geçen yaklaşık 10-15 lt/sn debili derenin hemen yanında yer alan ve duvarında çatlak oluşumunun geliştiği evin, suya doymun alüvyondan (pekişmemiş kil, silt ve kum) zemin üzerinde inşa edildiği, evin temelinin taş dolgu ve yığma tuğla ile inşa edildiği, bu durumun evde gelişen hasarın başlıca sebebi olduğu, evin mücavirindeki bir diğer evin görece daha iyi zemin koşullarına sahip, yeraltı suyu seviyesi daha derinde, kil matriksli köşeli blokdan oluşan yamaç molozu çökelleri üzerinde yer aldığı ve bu evde her hangi bir deformasyonun gelişmediği, galeri içlerinde yer altı suyu gelişi görülmediği, üretim yapılan miyosen birimleri hidrojeolojik açıdan geçirimsiz-az geçirimli birimler olup, tasman oluşumunda hidrojeolojik açıdan olumsuz bir etki tespit edilmediği, çalışma alanındaki yeraltı suyu boşalımı paleozoyik yaşlı mermerlerden oluştuğu, tasman oluşumu, yeraltı üretimlerinden doğan zemin içi hareketlerinin yeryüzündeki etkisi olarak tanımlanabileceği bu etki alanında kalan yerleşim merkezi, yol, baraj gibi mühendislik yapılarının, deformasyona maruz kalmadan korunması gerektiği, bunu sağlamanın en etkin yöntemi, maden damarı içinde üretilmeyecek alanlar olarak tanımlanan topuk uygulamasını gerçekleştirmek olduğu, topuk tasarımı, üretimin yeraltındaki sınırı ile yeryüzünde tasmanın etki alan sınırı arasındaki açı(γ), üretim yapılan boşluğun geometrisi, madencilik koşulları, zeminin jeomekanik yapısı, tabaka özellikleri, topoğrafya, bitki örtüsü, damarın kalınlığı, eğimi, eski üretimler, işletme yöntemi ve üretim hızı gibi sabit ve değişken faktörlerin önem taşıdığı, bu bağlamda, ruhsat alanında bu güne kadar üretim faaliyetinde bulunulan alanın güneyinde ve Akçaşehir köyünün de içinde yer aldığı bu alanda tasmana bağlı yüzey deformasyonunun büyük ölçüde sonlandığı kanaatinin olduğu, ancak ruhsat sahibince 2010 ve 2011 de planlanan üretimler köyün yaklaşık 400 metre kuzeybatısında olduğundan, yer yer tarım alanları içinde kaldığından, bu alanda yapılacak yeni üretimlere bağlı oluşabilecek olası tasman etkilerine karşı, yukarıda ayrıntılı olarak belirtilen hususlar da dikkate alınarak, uzman kişi-kuruluşlara topuk tasarımı ve tasman oluşumunun önlenmesi hakkında rapor hazırlatılarak MİGEM'e verilmesi ve faaliyetlerin bu doğrultuda yürütülmesi hususunda işlem tesis edilmiş olup ruhsat sahibinin bu konuda MİGEM'e 04.06.2012 tarihinde vermiş olduğu revize projesi değerlendirme aşamasındadır.

Soru 6:

Köylülerin mağduriyetini önleme ve zararlarını karşılama konusunda sorumluluklarını yerine getirmemesi durumunda işletme ruhsatını iptal edecek misiniz?

Cevap 6:

Maden ruhsatlarının ne şekilde ve hangi durumlarda iptal edileceği 3213 sayılı Maden Kanununun ilgili maddelerinde hüküm altına alınmıştır. Ruhsat sahibince 2010 ve 2011'de planlanan üretimler köyün yaklaşık 400 metre kuzeybatısında olup yer yer tarım alanları içinde kaldığından, bu alanda yapılacak yeni üretimlere bağlı oluşabilecek olası tasman etkilerine karşı mağduriyetleri önlemek amacıyla; uzman kişi-kuruluşlara topuk tasarımı ve tasman oluşumunun önlenmesi hakkında rapor hazırlatılarak MİGEM'e verilmesi ve faaliyetlerin bu doğrultuda yürütülmesi hususunda işlem tesis edilmiştir. Bu konuda ruhsat sahibinin revize projesi 04/06/2012 tarihinde verilmiş ve MİGEM'ce değerlendirme aşamasındadır.